

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. Cornelii Taciti Opera Qvae Exstant

Tacitus, Cornelius

Antverpiæ, MDLXXXIX

Vorwort

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-496](#)

AD . L E C T O R E M.

De diuīfrone, de quē ordine
Librorum Taciti.

NTE rem, sed non abs re, monendus mihi bone Lector
es, seiuictos disparatosque à me hos Historiarum li
bros ab Annalium, causa non una. Primum Tacit
tus ita suasit, sine iussit: Initium, inquit, mihi operis
Ser. Galba. Et statim: Opus aggredior plenum
variis casibus. Quae verba, quis ille tamen aliud agens
in legendō, qui noui operis esse non sentiat, non iuncti
aut continuati? Adde quod serio p̄fatur, apparat, conciliat, formam fu
turi operis ponit. quae omnia in vestibulis librorum recepta tantum, satis li
quet. Sed et Tertullianus in libello de Spectaculis p̄ait ad hanc distinctio
nem clare: Cornelius, inquit, Tacitus in quinto Historiarum suarum,
bellum Iudaicum exorsus. Recte ad nostrum discrimen et verē: ad vul
gi, vanissimē. quo is liber sit vigesimus primus. Denique etiam titulus me in
duxit. Si enim priores illi Annales insigniti, ut * docui, à Tacito ipso: aliud
nobis opus quārendum cui, Historie, index. Nam hoc certe titulo libros
etiam nōster scripsit. Inde apud Vopiscum, Historiae Augustæ scriptor
Tacitus. Inde illud Plinij, Auguror, nec me fallit augurium, Historias
tuas immortales futuras. At illud Historiarum opus, istud, cui inseri
etiam Plinius ambitiosè nec importunè cupiebat, quia perduxerat id ad Plini
jūnum. Sed et liber ille bonus fidisque Vaticanus non temerè hic vacillat.
Incipit, inquit, liber xvii. secundum quosdam. Quidam illi errant.
Et seduxit eos temporum rerūmque coniunctio, ut uno filo illis de Nērone
adtexta censerent ista de Galba. Adeò autem in re contrā est, ut sciam
Tacitum hos Historiarum libros diu scripsisse ante Annales illos. Ipsi id
accredo lib. xi. Ann. Vtriusque, inquit, principis rationes p̄termitto, satis
narratas libris quibus res gestas Domitianī composui. Nam Domitianī
res, vel Praefatio ista te docebit, tractasse eum his libris. ad quos frustrā et
ridiculē me mittit, si nondum scripti editique. Quin consilium hoc illi in
vniuersā historiā: ut eam ordiretur à rebus aeo suo coniunctioribus, et paul
latim abiret ad superiora. Ne id quidem celat ipse IIII. Annali, ubi de
Iuliā Augusti filiā: Sed aliorum exitus, simul cetera illius etatis memo
rabo, si effectis in quæ tendi, plures ad curas vitam produxero. Itaque
scripsit primò à Galba ad Traianum, et Historias appellauit. inde ab Ti
berio ad Galbam, et Annales indigitauit. scripturus eodem titulo fortasse
et tractores Triumvirorum et Augusti. Fata inuidenterunt. Hac ratio

* Ad lib. I.
Annal.

A a 2 mihi

mihi ante oculos, cùm Editione primâ Historias Annalibus anteposui: non etatis seriem secutus, sed scriptionis tempus. Mutauit. non quia peccarim, sed quia non mens mihi contentionis funem cum vulgo ducere super re leui. Denique quia rerum magis ordinata ita series. Monet postremum. stilum ipsum, argumentum & caussam esse posse utriusque operis separandi. Sane in istis Historiarum libris scribendi genus totum floridius, diffusus, & velut canali fluens plenior. in illis Annalium siccius, contractius. adeò ut illic plurium annorum res uno libro; hic vix unius anni compensa pluribus libris. Sine atas id fecit, sine potius iudicium curaque scribendi.

DE MATERIE OLIM
HORVM LIBRORVM.

OMPLEXVS erat Tacitus his libris res domi forisque gestas, à Seruij Galbae principatu ad initium Nerue. Docet ipse anteloquio operis: *Quod si vita suppeditet, Principatum Diui Neruae & imperium Traiani uberiorum securiorēque materiam senectuti seposui.* Scripsit ergo hic & descriptis Principes sex, Galbam, Othonem, Vitellium, Vespasianum, Titum, Domitianum. Sub quibus multæ magnæque res in urbe, in prouinciis: quarum capita libat ipse tota hac Præfatione. Ita clarum grande hoc Historiarum opus fuisse, & si coniecturæ res sit, fusum in libros non minus viginti. Certè cùm id spatium à Galba ad Neruam annorum unius & viginti sit; his autem libris narratæ res dumtaxat unius paulò plus anni: non vana diuinatio sit de numero tam ampio. Ita vides, Lector, quæ & quanta bonarum rerum iactura: & scio, mecum ingemiscis. Vbi Tacitus desierat, consilium ordiri Ammiano fuit: qui vestigia eius legit, sed pede non tam fausto. Ipse de se Ammianus: *Hac ut miles quondam & Græcus, à Principatu Cæsaris Nerue exorsus, ad usque Valentis interitum, pro virium explicavi mensurā.*